



Dato: 25.10.2022 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 22/19059 J.post ID: 22/185166
Saksansvarlig: Grete Syrdal
Saksbehandler: Tonje Vågårdøy

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for bistand og omsorg	09.11.2022	080/22
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	10.11.2022	114/22
Formannskapet	16.11.2022	183/22

Orientering om oppfølging av vedtak Handlingsplan for bedre luftkvalitet 2021 - 2025 og vedfyring

Formannskapet-16.11.2022- 183/22

Vedtak:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-10.11.2022- 114/22

Innstilling:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-09.11.2022- 080/22

Innstilling:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-10.11.2022-114/22

Innstilling:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

SAKEN I KORTE TREKK

Ingress

Bærum kommune som forurensningsmyndighet, har etter vedtak fra Miljødirektoratet blitt pålagt å levere en tiltaksutredning med en politisk vedtatt handlingsplan for bedre luftkvalitet innen 1. juli 2021. Dette er utført, [Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Bærum 2020-2025](#).

Tidligere målinger viser at det er fare for overskridelser av de lovpålagte grenseverdiene for luftkvalitet i Bærum. Veitrafikk og vedfyring er de viktigste kildene til lokal luftforurensning i Bærum. De viktigste forebyggende tiltak for bedre luftkvalitet er å begrense vedfyringen om vinteren, samt begrense veitrafikken. Beregningene viser at det er behov for tiltak for å redusere utslipp fra vedfyring særskilt i Bærum øst som har høye nivåer av fint svevestøv, mest fra vedfyring. Tiltak for å begrense svevestøv fra vedfyring er blant annet å informere om riktig fyringsteknikk, videreføre og spisse tilskuddsordningen for å erstatte eldre vedovner, fra før 1998 med rentbrennende ovner.

I vedtatt Handlingsplan for bedre luftkvalitet er det utarbeidet en rekke tiltak for å bidra til at grenseverdiene i forurensningsforskriften ikke overskrides. Kommunestyret har i handlingsplanen bedt kommunedirektøren om å vurdere informasjonskampanjer og SMS-kampanjer til innbyggerne.

Høye strømpriser gjør at kommunen kan stå ovenfor perioder med høy forekomst av fint svevestøv kommende vinter. Denne saken redegjør for opplysnings- og holdningstiltak kommunen iverksetter.

Tidligere behandling

[KST 075/21, arkivsakID 21/3953, Dokument 21/48791](#) - Handlingsplan for bedre luftkvalitet 2021-2025 | Bærum kommune (baerum.kommune.no)

[KST 047/22, Arkivsak 22/868](#) - Målestasjoner for luftkvalitet og etablering av "luftkvalitetsblomst" | Bærum kommune (baerum.kommune.no)

Redegjørelse

Forhøyede nivåer av svevestøv (PM10 og PM2.5) og nitrogendioksid (NO₂) i byer og tettsteder utløser betydelige helseeffekter i befolkningen, inkludert lungesykdommer og hjerte- og karsykdommer. Målinger av luftkvalitet i Bærum kommune viser at de største utfordringene med hensyn til lokal luftkvalitet i Bærum de siste 15 årene har vært langs de store gjennomfartsårene E18 og E16. Til nå har det vært PM10 og NO₂ som har stått for de største utfordringene. Målinger langs E18 og E16 har vist fortsatt fare for overskridelse av døgnmiddel PM10 alle årene fra 2015–2019.

Fare for overskridelse av grenseverdiene utløser krav om tiltaksutredning jf. § 7–9 i forurensningsforskriften kapittel 7. For NO₂ er situasjonen blitt noe bedre, med unntak av to overskridelser av øvre vurderingsterskel for NO₂ timesmiddel og årsmiddel i 2015 og 2016.

Selv om det ikke har vært fare overskridelser av grenseverdien for PM2.5 årsmiddel de siste årene, er det viktig å rette oppmerksomheten mot PM2.5-utslipp i fremtiden, da det vil være utfordringer med å overholde den skjerpede grenseverdien for PM2.5 (årsmiddel) om ikke nivåene reduseres. Nye skjerpede

grenseverdier er innført fra 1. januar 2022.

Vedtatt handlingsplan for bedre luftkvalitet inneholder en rekke tiltak som skal bidra til at kommunen holder seg innenfor de definerte grenseverdiene. Som redegjort for i politisk sak om luftkvalitetsblomst, monitoreres og publiseres daglige målinger av luftkvaliteten. Det er også mulig å abonnere på SMS varsling ved høye grenseverdier.

Det er for Bærum store utfordringer i å komme under de foreslåtte kravene til maksimalverdier for fint svevestøv PM_{2,5}, i hovedsak fra vintervedfyring. I behandling av handlingsplanen vedtok kommunestyret å vurdere et informasjonstiltak rettet mot bedre fyringsteknikk, ettersyn og vedlikehold. Kommunedirektøren vurderer at det er behov for økt kunnskap hos innbyggere i kommunen.

Ifølge tiltaksberegningene er faren for overskridelser etter tiltak størst i de tettbygde strøkene i de østligste delene av kommunen, fra E18 ved Lysaker og nordover mot Jar, Øvrevoll og Østerås. Ifølge tall fra Asker og Bærum brannvesen er det pr. mars 2021 registrert 54 149 ildsteder i Bærum (inkludert fritidsboliger) og 42 % av disse er rentbrennende ovner.

Rentbrennende ovner

Rentbrennende ovner er i seg selv ingen garanti for lave utslipp. Det kreves riktig fyringsteknikk, samt regelmessig ettersyn og vedlikehold. Både fyringsteknikk og kvalitet på veden som benyttes, har stor betydning for utslippene for en gitt teknologi. Utslippene fra den samme ovnen kan variere 5-10 ganger, avhengig av fyringsteknikken. Utslippsreduksjon ved korrekt fyring kan være opptil 80%. Dette er nok urealistisk i praksis, men en reduksjon på 50% ansees som realistisk og oppnåelig.

Kommunedirektøren har for å redusere forurensing, videreført tilskuddsordning om økonomisk støtte i overgang til rentbrennende ovner også til 2023 over klima- og miljøfondet <https://www.baerum.kommune.no/politikk-og-samfunn/samfunnsutvikling/folkehelse/slik-fyrer-du-riktig/>. Dette tiltaket vil, etter kommunedirektørens vurdering, bidra til at grenseverdiene i forurensingsforskriften for fint svevestøv (PM_{2,5}) ikke overskrides.

Økt kunnskap i befolkningen

Kommunedirektøren vil tilstrebe økt kunnskap om korrekt fyringsteknikk hos innbyggerne i Bærum kommune. Planen for gjennomføring av tiltaket inkluderer opplæring og ettersyn.

Gjennom et samarbeid mellom Asker og Bærum kommune og Asker og Bærum brannvesen går feierne på forebyggende tilsyn og gir informasjon om riktig fyring og en oppfordring til å bytte ut gamle ovner med nye og mer rentbrennende ovner. Kommunedirektøren i samarbeid med Asker kommune og Asker og Bærum Brannvesen utarbeidet i 2022, en ny informasjonsbrosjyre som vil deles ut under branntilsyn. De estimerte kostnadene for oppfordring til bedre fyringsteknikk, ettersyn og teknisk vedlikehold er hovedsakelig knyttet til lønnskostnader ved Asker og Bærum Brannvesen (årlig kostnad ca. kr 320,- for 2 timer hvert 5. år pr. ovn) og forbruksmateriell (årlig kostnad ca. kr 40,- pr. ovn), samt utarbeidelse og opptrykk av ny brosjyre årlig kostnad ca. 6 000,-.

Målet med Handlingsplan for luftkvalitet er å redusere luftforurensningen i Bærum i perioder med høy luftforurensning og sikre informasjon til befolkningen. Under visse meteorologiske forhold kan luftforurensningsnivået bli høyere enn det vanligvis er. Det kan derfor være nødvendig med strakstiltak som kan iverksettes for å redusere nivåene av luftforurensning.

For å beregne graden av luftforurensning tas det utgangspunkt i daglig luftkvalitetsvarsel av luftkvalitet via Miljødirektoratets Fagbrukertjeneste for luftkvalitet, samt informasjon om langtidsvarsel fra Yr.no. Når det gjelder støvverdier vurderes også tendensen for de siste døgnmidlene under måling fra målestasjonene i

Bærum. Ved perioder med høy luftforurensning som karakteriseres av større geografisk utbredelse, med antatte negative helseeffekter for et betydelig antall mennesker og lengre varighet, vil kommunedirektøren vurderes å sende SMS-varsling til kommunens innbyggere. Her vil innbyggere kunne oppfordres til riktig fyringsteknikk eller oppfordring til å avstå fra fyring i en periode med høye forurensningsverdier.

Bærum kommune har utarbeidet en beredskapsplan med helseråd og kommunikasjonsiltak for episoder med høy luftforurensning for Bærum kommune:

Fase	Nivå	Aktivitet	Helseråd	Tiltak
1	Lite	Daglig følge «Varsel om luftkvalitet» Daglig oppfølging av luftkvalitetsdata	Utendørs aktivitet anbefales	Ingen utløsende tiltak
2	Moderat	Som fase 1 Følge med på kort- og langtidsværvarsling på yr.no og målinger av luftkvaliteten	Utendørs aktivitet kan anbefales for de aller fleste, men enkelte bør vurdere sin aktivitet langs sterkt trafikkerte veier	Ingen utløsende tiltak
3	Høyt	Som fase 2 Uformell kontakt med Statens vegvesen, Viken fylkeskommune og Oslo kommune mht. svevestøv Dialog med Oslo kommune mht. trafikkreduserende tiltak (NO2) i Oslo Støvdemping (MgCl2) på riks og fylkesveier iverksettes ved fare for overskridelse mht. svevestøv (E18 gjennom Bærum, Fylkesvei vei fra Stabekk til Nadderud)	Informasjonstiltak vurderes fortløpende: - Facebook - Kommunens nettside - Vegvesenets sin infotavle på Strand - SMS-varsling (ny) Infotiltak opprettholdes til verdiene viser oransje SVV og Viken gir tilbakemelding til FOHK om tid, område og hvilke støvdempende tiltak som er iverksatt	Barn med luftveislidelser (astma, bronkitt) og voksne med alvorlige hjerte/kar- eller luftveislidelser bør redusere utendørs aktivitet og begrense opphold i de mest forurensede områdene
4	Svært høyt	Som fase 3	Som fase 3	Personer med hjerte/kar- eller luftveislidelser bør redusere utendørs aktivitet, og ikke oppholde seg i de mest forurensede

				områdene
--	--	--	--	----------

Linker

[Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Bærum 2020-2025](#)

[Beredskapsplan for dårlig luftkvalitet i Bærum](#)

[Trafikk- og luftkvalitetsberegninger for tiltaksutredning i Oslo og Bærum](#)

[Handlingsplan for bedre luftkvalitet 2020-2025](#)

Behandlingen i møtet 16.11.2022 Formannskapet

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-16.11.2022- 183/22:

Vedtak:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

Behandlingen i møtet 10.11.2022 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur

Innstilling:

Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-10.11.2022- 114/22:

Innstilling:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.

Behandlingen i møtet 09.11.2022 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Votering:

Kommunaldirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-09.11.2022- 080/22:

Innstilling:

Kommunedirektørens redegjørelse om tiltak for å redusere fint svevestøv som følge av vedfyring tas til orientering.